

Fragment de la fotografia "Cursa infantil d'automòbils", 1935. AFB. Pérez de Rozas.

PROPOSTA D'ACTIVITATS: ELS JOCS I LES JOGUINES ABANS I ARA.

CICLE: Primària

OBJECTIU GENERAL:

Fer visible a la comunitat educativa el patrimoni fotogràfic de la ciutat que conté l'Arxiu Fotogràfic de Barcelona (AFB), fent valdre el seu potencial pedagògic a partir de la descoberta de les fotografies del fons i de la pràctica per mitjà de diverses propostes didàctiques d'acord amb les imatges que s'hi conserven on l'aprenentatge serà principalment pràctic i a partir de les imatges.

OBJECTIUS ESPECÍFICS:

- Descobrir l'evolució històrica i social dels jocs i les joguines per mitjà del testimoni de les fotografies.
- Observar a partir de les imatges, aspectes concrets d'aquests, provocant l'anàlisi i el debat a l'aula.
- Apropar a mestres i alumnes al llenguatge visual com a recurs per a l'aprenentatge.
- Introduir l'alfabetització visual com a recurs per a l'anàlisi, lectura i reconeixement de les fotografies.
- Promoure l'ús d'entorns i mitjans virtuals d'ensenyament/aprenentatge a l'aula.
- Visibilitzar i fer valdre els fons de l'AFB com a font de coneixement, enriquint la manera de mirar per entendre la nostra societat i el que ens envolta.

METODOLOGIA:

Aquest document està format per 8 activitats, podeu fer-les totes o triar alguna d'elles, depenent del temps que vulgueu invertir en el projecte. Abans de dur a terme cada activitat us recomanem veure les imatges proposades a la galeria d'aquest bolc temàtic, llegir els peus de foto, veure quina informació ens aporten, any de realització de la fotografia, lloc, autor, etc.

Les sessions s'estructuraran en quatre passos:

- a) Proposta, què farem?
- b) Com ho farem (agrupament i espai), què necessitem per fer-ho (material)?
- c) Per què ho farem?
- d) Conclusions

CONTEXT

La joguina és un estri d'ús comú que esdevé un testimoni històric. És un objecte destinat a jugar i a entretenir a petits i grans. Els jocs, tot i que associats al temps de lleure i a la infantesa, generalment són presents en diferents moments de la vida quotidiana, de manera individual o en grup en qualsevol edat i formen part de la nostra memòria.

Les joguines han estat lligades des de sempre als infants, que senten la necessitat de jugar des del seu naixement: amb les seves mans, amb qualsevol objecte que tingui al seu abast. Els nens i nenes inventen jocs i, quan no tenen joguines, les imaginen o confeccionen amb qualsevol objecte que tinguin al seu abast. Els joguets són molt importants en el dia a dia dels nens i nens, des que són petits, els ajuda a jugar, a divertir-se, a entretenir-se sols o acompanyats i sobretot a aprendre.

Els joguets, com el joc per si sol, tenen múltiples funcions en els humans, donen entreteniment alhora que tenen un rol educatiu. Les joguines i els jocs milloren el caràcter, la capacitat cognitiva i estimulen la creativitat dels infants, com també ajuden en el desenvolupament d'activitats físiques i mentals que són necessàries per a la vida futura. Les criatures observen com són les diferents joguines, com funcionen i com se les imaginen per dins per poder fer les accions que realitzen.

Els joguets i els jocs ens parlen de cada època i de la societat que els utilitza. A tot arreu, la joguina ha experimentat una evolució a conseqüència de les noves tecnologies i necessitats que han anat sorgint i respecte a la resta d'artefactes lúdics, un tret característic de les joguines és la seva pertinença a la cultura visual, les joguines són una imatge en miniatura del món,

Quan els nostres avis i àvies o pares i mares eren petits, molts joguets eren de fusta o de fabricació casolana de roba, llana, draps... Quan es va poder tenir un fàcil accés a l'acer, per part dels artesans, es va poder començar a fer la fabricació de joguines a gran escala, amb la creació de noves empreses que va facilitar l'aparició de joguines a un preu raonable, al mateix temps que una classe mitjana en expansió se situava en condicions de comprar-les. Les joguines de llauna són fonamentalment un producte de la revolució industrial. Encara que la indústria de la joguina va començar a l'Alemanya de mitjans del s. XIX, a Espanya no va arribar fins més tard.

Amb el canvi cap al segle XX, Barcelona serà el bressol de projectes pedagògics reformadors diversos que coincidien en la valoració del joc com a eina educativa.

Fragment de la fotografia "Cursa infantil d'automòbils", 1935. AFB. Pérez de Rozas.

Per altra banda, la necessitat motriu de jugar, moure's i relacionar-se fa que els infants vulguin compartir el seu espai de joc amb d'altres, al parc, al carrer, a casa... els nens i les nenes que superen els set anys, necessiten més autonomia i privacitat per a jugar, abans, com veurem en les imatges de la galeria, era l'edat en què començaven a sortir a jugar sols al carrer, però actualment, com es considera perillós, és l'edat en què comencen a demanar que les seves amigues i amics vinguin a casa a jugar. Entre els vuit i els onze anys, els nens i nenes ja tenen moltes capacitats adquirides en l'àmbit social, corporal i maduratiu, saben què volen fer i amb qui volen fer-ho amb tota l'energia i en ple creixement, necessiten moviment per posar en pràctica les habilitats que ha anat adquirint al llarg dels anys previs.

Fins fa no massa temps, tant als pobles com a les ciutats, els nens i nenes tenien ocasió de fer aquesta experimentació amb altres de diferents edats al carrer, on podien canviar lliurement d'activitat i no estaven lligats per normes ni horaris, però més enllà d'això, jugant en el seu carrer o pel barri, els nens i les nenes poden decidir-ho tot: a què juguen, amb qui, quant temps, enfrontar-se amb situacions que no controlen, assumir riscos a la seva mesura, tenir converses privades i profundes sobre preocupacions pròpies de la seva edat, explorar amb els límits, exercitar el seu cos amb esforç però sense patiment, perquè tenen llibertat per decidir-ho...

La quantitat de competències i habilitats que impliquen jugar al carrer és llarga, com tenir experiències vitals per a la supervivència de qualsevol: coneixes a un mateix, conèixer els seus límits i capacitats, així com posar-los en pràctica.

És per això que volem fer valdre les qualitats de les joguines com a eines d'aprenentatge i del joc al carrer com a experiència fonamental per la maduració vital, i us proposem un seguit d'activitats relacionades amb el joc i les joguines, a partir del visionament de les fotografies seleccionades del fons de l'AFB, perquè observeu tant el joc com jugar en diferents moments de la nostra història.

Fragment de la fotografia "Cursa de sacs a la Plaça Nova", 1966. AFB. Pérez de Rozas.

Activitat 1 (2 sessions)

1. Proposta, què farem?

Observar i analitzar la galeria de fotografies que us proposem per aquest tema i que estan ordenades cronològicament. Es poden dedicar dues sessions o més, o fer una selecció segons el criteri dels docents, per tal de veure-les detingudament i poder analitzar-les amb profunditat.

2. Com ho farem?

S'aniran passant les fotografies proposades a la galeria, en cada imatge trobareu un peu de foto amb una informació molt important, és interessant fer veure aquesta informació als i les alumnes per tal d'entendre que el que fa, és contextualitzar la fotografia i donar-nos informació molt valuosa com el títol, la data, l'autor i en alguns casos la localització. En observar les fotografies és interessant anar generant preguntes a l'aula com:

- En quin any està realitzada la fotografia?, qui de la vostra família vivia en aquells moments: els vostres avis i àvies, besavis i besàvies potser, o més enllà els rebesavis, rebesàvies? Hi són els vostres pares ja?
- Reconeixeu aquesta joguina o joc que es veu a la imatge? És un joc d'abans, dels vostres pares i mares o avis i àvies? Vosaltres hi jugueu ara?
- És per jugar sols o en grup? A un lloc interior o exterior? És un joguet o joc d'acció o més aviat de reflexió?
- Creieu que és un joc o joguina per petits i grans o només per infants?

3. Per què ho fem?

Amb aquest exercici cerquem l'observació activa i acurada envers una fotografia, sobre les evidències que ens mostra una imatge d'arxiu i com llegir una fotografia amb deteniment ens aporta molta informació per arribar a conclusions sobre els aspectes socials i històrics que es desprenen de l'observació d'una imatge d'aquesta tipologia, tant la informació que coneixem i identifiquem en la imatge, com la que desconexim i esbrinem a partir de l'observació dels diversos elements. També fer l'exercici de recórrer una galeria és molt interessant perquè provoca la comparació immediata i una visió general molt rica d'un mateix tema.

4. Conclusions:

És important fer una reflexió del que s'ha vist i les conclusions finals a les quals arriben els i les alumnes: Què els ha sorprès?, quins jocs o joguines han desaparegut i perquè pensen que ha passat o si han evolucionat i encara són vigents?, són una necessitat?, creuen que compleixen alguna tasca? Amb la voluntat de fer-los observar i compartir a l'aula com en totes les societats hi ha joguets i es juga, i com el joc forma part de l'activitat madurativa i de l'aprenentatge.

The image shows three screenshots of digital photo galleries, each displaying a photograph and its associated metadata. The first screenshot is titled 'Nens amb joguines el Dia de Reis' and shows a black and white photo of children with toys. The second is 'Concurs de nines al Reial Club de Tennis del Turó' and shows a group of people. The third is 'Diada dels Reis Mags' and shows a group of people in traditional attire. Each screenshot includes fields for 'Número de registre', 'Codi classificació', 'Tipus de document', 'Data inicial', 'Data final', 'Resum general', 'Condicions d'accés a el document', 'Notes', 'Signatura topogràfica', and 'Autor'.

Activitat 2 (2 sessions).

1. Proposta, què farem?

Una exposició fotogràfica dels jocs i les joguines, que crearan entre tots i totes, amb les fotografies dels seus àlbums familiars, com també dels seus antecessors, i la selecció que facin de la galeria de l'AFB.

2. Com ho farem?

Primer els animareu a cercar a casa, amb pares i mares i/o avis i àvies, fotografies antigues que puguin tenir jugant o amb joguines, i demanar-los de dur-les a l'escola amb molta cura a dins d'un sobre o carpeta, posant el nom de la família i una data aproximada al darrere, idealment poder tenir fotografies d'abans i també més recents dels infants

Un cop a l'escola, en petits grups han de posar-les en comú i anotar quina joguina o joc s'hi veu, si la tenen, si encara hi juguen ... Simultàniament, els diferents grups de treball escanejaran o fotocopiaran les imatges amb el mestre o la mestra, poden ser a una mida de DIN A5 si el volum d'imatges és suficient per fer una bona mostra o més grans en DIN A4.

En una segona sessió, tornant als grups, pensar i decidir una manera de preparar l'exposició. Després posar en comú amb el grup-classe els temes que han vist que poden funcionar per organitzar les imatges, segons un criteri que consensuïn per fer l'exposició fotogràfica: creant un disseny en forma de fileres horitzontals o verticals d'imatges, o de núvols de fotografies, o valorar de quina forma les organitzaran i quin serà el fil narratiu: poden seguir un ordre enumeratiu dels jocs?, o agrupar les imatges en blanc i negre o en color i fer un muntatge amb criteris estètics?, combinant els formats verticals i horitzontals?, o fer un muntatge cronològic?, han de decidir un criteri entre tots i totes. Una opció interessant pot ser disposar a un costat de l'exposició totes les imatges antigues i a l'altre costat les més actuals, contraposant-les, si trobeu que afegeix valor i més informació, podeu incloure també en l'exposició, les imatges de la galeria de l'AFB impreses, tot creant un conjunt visual representatiu del món dels jocs i les joguines, que els provocarà l'observació i la comparativa constant entre la diversitat de totes aquestes imatges.

Aquesta mostra es pot anar enriquint amb fotografies que aportin altres grups si ho veieu escaient, i és una bona excusa per convidar altres grups o cicles a passar per l'aula a veure-la.

3. Per què ho farem?

Dissenyar una exposició i fer el seu muntatge és un procés complex i que demana una feina rigorosa de recerca, observació, integració i desenvolupament de criteris associatius i narratius visuals. Pensem que és una bona metodologia de treball, que integra moltes dinàmiques i que pot adaptar-se a diferents nivells. També és una bona estratègia per posar en comú vivències amb les seves famílies, com també compartir experiències viscudes amb el joc amb els companys i companyes i un bon punt de partida per fer una mostra expositiva entre tots i totes.

És una experiència lúdica de compilar informació, organitzar-la visualment i compartir-la.

4. Conclusions:

Fer una exposició, com també contemplar-la, són dos processos molt enriquidors, que integren diferents processos d'aprenentatge: mirar les imatges amb els seus familiars, demanar-les, la compilació de materials aportats per cada grup, la posada en comú de fil expositiu i consensuar-lo, així com l'experiència d'observar i comparar les fotografies, els seus continguts i decidir mostrar-les, permetran aprofundir en el món del joc i la joguina com a experiències vitals importants i comunes.

Veieu alguns exemples de fotografies de jocs i joguines, procedents del fons de l'AFB, que podrien incloure's en l'exposició, combinades amb les imatges antigues i més recents dels àlbums familiars:

D'esquerra a dreta i de dalt a baix:

"Nens amb joguines el Dia de Reis", 1955. AFB. Pérez de Rozas

"Escena de platja", 1914. AFB. Frederic Ballell.

"Nena jugant amb un aro", 1911. AFB. Frederic Ballell.

"Jugant a saltar a la corda al Tibidabo", 1916. AFB. Frederic Ballell.

"Infants benestants jugant a pilota al carrer" 1911. AFB. Frederic Ballell.

"Colònies escolars", 1925. AFB. Josep Domínguez.

"Jugant al diàbolo", 1905-1906. AFB. Frederic Ballell.

Activitat 3 (Proposem fer 1 sessió, que es pot repetir en diferents moments al llarg del trimestre)

1. Proposta, què farem?

Llegirem fotografies. De la mateixa manera que llegim un text, podem llegir les fotografies. Proposem endinsar-nos en la lectura d'una imatge fotogràfica, l'observació i assimilació de la informació continguda en aquesta com si fos un text, fent un recorregut visual.

2. Com ho farem?

L'activitat proposada consisteix a triar una fotografia per alumne de les que mostra la galeria, idealment imprimir-la i llegir-la com un text d'esquerra a dreta i de dalt a baix, resseguint amb el dit la imatge i cada detall que hi conté. Es poden utilitzar lupes per a ampliar els detalls. Es pot realitzar de forma individual o en petits grups i compartir les observacions per enriquir la lectura.

Un cop observada amb detenció, fer una descripció del que conté la imatge de diverses maneres:

- a- En forma d'inventari: Fer una llista de coses objectes i persones que conté la fotografia.
- b- Descriure la fotografia breument.
- c- Descriure el que hi ha al voltant de la imatge i no veiem, què us imagineu que hi podria haver?
- d- Observar i escriure en quin moment del dia s'ha fet la fotografia i a on, a partir de l'observació directa de l'escena i la contraposició amb les altres imatges de la galeria.

3. Per què ho fem?

Llegir i practicar la lectura de les imatges ajudarà a comprendre-les millor, a extreure'n la informació que hi contenen, i construir la capacitat d'una mirada atenta i crítica amb allò que mirem. Té la voluntat de consolidar una mirada en els infants que sigui més profunda, que dediqui més temps a l'observació i assimilació, en unes generacions molt avesades a la saturació d'imatges i a la immediatesa dels missatges visuals, també és una forma de fer-se més seva la imatge, el seu significat, de donar-li valor.

4. Conclusions:

Fer exposicions orals a classe de les diverses descripcions realitzades individualment, amb la imatge que han escollit projectada, per compartir-la amb el grup, i que tothom l'observi mentre el company o companya exposa la seva descripció; és un bon exercici per practicar l'exposició oral, com també establir vincles entre alumnes i imatges, que senten més properes quan les escullen, llegeixen i els provoquen alguna emoció o record, és molt interessant establir relacions entre imatges i conceptes, també a partir de les preguntes i aportacions del grup.

"Diari de Barris", Institut Doctor Puigvert. MNAC.

Activitat 4 (2-4 sessions)

1. Proposta, què farem?

Un projecte d'investigació dins les famílies, per esbrinar a quins jocs i amb quines joguines jugaven els seus antecessors abans, observant-ne similituds i diferències com també la seva funció: eren joguets per distreure als nadons?, per fer joc simbòlic?, per construir?, per fer exercici?, per jugar sols o en companyia?, són jocs al carrer?, parlem de tota una herència de les generacions anteriors, que en alguns casos s'han conservat, però en gran part s'han perdut, com són les antigues nines de drap o de cartó, els cicles, tricicles o bicicletes de ferro, les joguines de llauna, els tebeos, els cromos de picar... com també els jocs de carrer: les curses de sacs, les bitlles, trencar l'olla, poc usuals avui dia, dels que en sabem per les explicacions dels grans o se'n conserva la memòria pel testimoni fotogràfic o per alguns museus especialitzats, i s'han perdut en gran manera. Volem fer-los observar aquests objectes i costums per crear més vincles amb els avis i àvies, com amb els seus pares i mares, que també van ser nens i nenes.

2. Com ho farem?

En una primera sessió, els i les alumnes generen a l'aula un qüestionari de forma col·laborativa en petits grups, després el compartiran amb el grup sencer, per si hi ha aportacions que els serveixen a uns i altres. En aquest qüestionari hauran d'especificar diferents aspectes dels jocs i joguines, abordant qüestions en el cas de les joguines com: la seva funció, forma, material, canvis en el seu ús, noves versions o adaptacions, si la compraven o la intercanviaven, si els hi regalaven quan compraven algun producte com un diari o xocolata... o, en el cas dels jocs del carrer, si jugaven sols o en grup, a què, amb qui, si feien curses o competicions, si es barrejaven nens i nenes i d'edats diferents o no, si eren jocs d'estiu o de tot l'any... Un cop fetes les enquestes, han d'omplir-les a casa.

També se'ls proposa l'opció de gravar un àudio mentre els familiars parlen i els hi fan les preguntes, si no és possible, el qüestionari omplert funcionarà, encara més si afegeixen les seves conclusions o imatges que l'acompanyin. Serà molt útil si demanen fotografies de l'àlbum familiar, per tal d'il·lustrar aquestes enquestes i narracions.

És interessant també observar a partir del cercle proper de la família si han coincidit amb els costums de la societat, o no, si empraven joguines o feien jocs que encara són actuals, si es donaven diferències en jugar als pobles o a les ciutats, o en llocs de diferent clima, o costums, etc.

En una segona sessió a l'aula es posaran en comú, per petits grups, les enquestes realitzades, es compararan les imatges i els àudios, per tal de veure analogies i diferències, descobrint les aportacions de tots i totes, fent una valoració amb el grup com han evolucionat els jocs i les joguines i què tenen en comú els jocs i jugar encara avui, etc. Podeu dedicar-li una o més sessions segons ho trobeu més convenient.

3. Per què ho fem?

El nostre propòsit és generar un diàleg intergeneracional, promoure la reflexió i compartir vivències entre els infants i els grans, per mitjà d'aquestes enquestes, reforçat per la recollida i observació de fotografies de l'àlbum familiar, si es dona, i a partir del testimoni dels seus familiars més immediats, per extrapolar-ho a la societat i comprendre aquesta importància i evolució de les joguines i els jocs.

4. Conclusions:

Com a cloenda es proposa fer una exposició a l'aula de cadascuna de les recerques, qüestionaris i conclusions, acompanyades idealment de reproduccions d'aquestes fotografies dels àlbums familiars o de l'AFB si els i les mestres ho troben adequat, per enriquir els testimonis orals amb els visuals.

"Nens amb joguines el Dia de Reis", 1966. AFB. Carlos Pérez de Rozas.

"Acollida d'infants a càrrec de l'Ajut Infantil de Reraguarda a la residència Nadeida Krupskaia", 1936. AFB. Carlos Pérez de Rozas.

Activitat 5 (2 sessions)

1. Proposta, què farem?

Acolorir fotografies. Aquesta va ser una tècnica molt utilitzada en el retrat quan encara no existia la fotografia en color. Els estudis de fotografia donaven aquest servei, per tal d'aportar més realisme a la fotografia. Nosaltres utilitzarem aquesta tècnica amb la voluntat d'observar en profunditat les imatges mentre les intervenen, integrant les fotografies en blanc i negre, amb la seva riquesa de tons de blancs, grisos i negres, per anar incorporant-hi el color, amb els canvis visuals i perceptius que comporta, estimulament també la seva creativitat, incentivant que potenciïn els trets que més els criden l'atenció, que trobin la seva manera d'aplicar el color a la imatge, que entenguin la transparència, la summa dels tons, etc. apropiant-se aquella fotografia que reinterpretaran per mitjà de la seva intervenció.

2. Com ho farem?

Imprimirem una fotografia per alumne de la galeria d'imatges del tema, en format A4 (si hi ha coincidències és interessant veure les diferents intervencions), millor si es pot imprimir sobre cartolina blanca i utilitzar aquarel·les, si no, llapis de colors o d'aquarel·la poden servir. És important fer-los conscients de les característiques dels colors, les seves tonalitats i sensacions associades, perquè alteraran la percepció de la fotografia original. Han de valorar quina és la seva intenció en la incorporació del color a la imatge.

3. Per què ho fem?

Posar color a una imatge és un excel·lent exercici per a observar-la en profunditat i recórrer tot el seu espai físic, també com a pràctica per treballar la creativitat i l'expressió, fomentar l'atenció sostinguda, treballar la motricitat fina i connectar amb les imatges.

4. Conclusions:

Com a cloenda proposem recollir les fotografies acolorides i fer-ne una mostra a l'aula per tal de fer una observació i valoració comunes i extreure'n conclusions, els hi podeu preguntar si l'exercici d'acolorir fotografies ha fet que tinguin una observació més activa sobre la imatge, si li ha donat un altre caire...

1. Nens jugant", 1900-1910. AFB Autor desconegut.

2. Acolorint una fotografia al taller "Fotoseqüències 2021: Margaret Michaelis. Cinc dies pel barri Xino" a l'AFB.

Activitat 6 (2-4 sessions)

1. Proposta, què farem?

Un collage fotogràfic a partir de les imatges de la galeria. Podem fer un treball individual o col·lectiu en forma de mural. Es pot treballar en petits grups i fer diferents murals a l'aula, segons valorin els i les mestres.

2. Com ho farem?

En el treball individual, donarem a cada alumne un parell de fotocòpies en format A4 de 2 fotografies de la galeria, per treballar a sobre d'un paper en blanc, fent un collage fotogràfic utilitzant elements d'ambdues imatges.

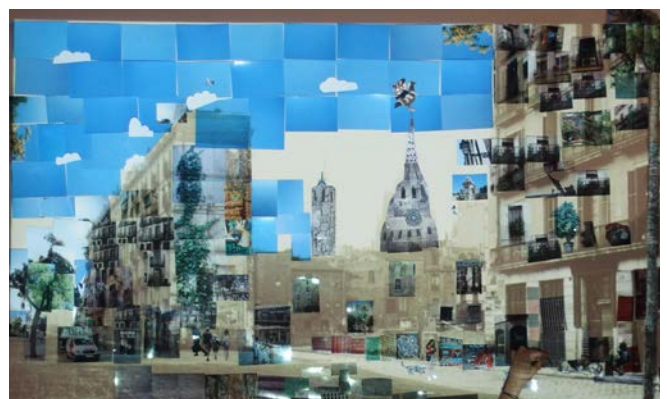
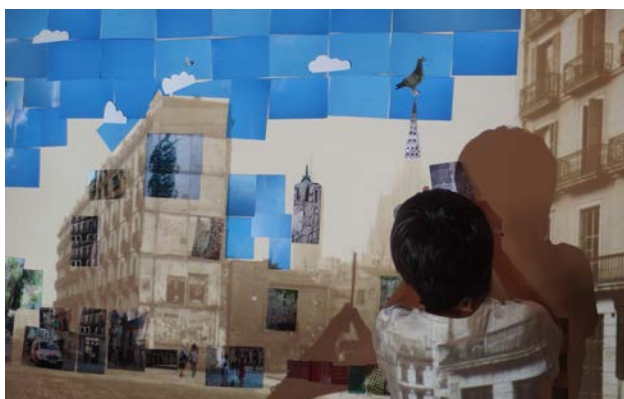
En la primera sessió cal observar les fotografies per separat i deixar fluir la imaginació, fer associacions, construir un nou imaginari... decidint què explicaran amb la nova imatge, provar què sorgeix de la unió d'aquestes. Per exemple, retallant diverses persones, vehicles, entorns, que hi apareixen, dotant-los d'un nou significat o funció, disposant-los en el mateix espai, aïllant o repetint elements de cada fotografia per compondre la nova imatge, remarcant allò que els crida l'atenció, inventant una petita història visual que acompanyi aquesta transformació, posant un títol suggerent, retallant, component, i construint una nova fotografia.

Els podeu ajudar plantejant-los-hi qüestions com què volen mostrar en la nova imatge?, què els hi interessa o volen recuperar de les anteriors fotografies?, per què?, si hi ha algun element a destacar en la nova composició?, com endreçar els nous elements en la imatge final?...

Fent fotocollage al taller "Fotoseqüències 2021: Margaret Michaelis. Cinc dies pel barri Xino" a l'AFB.

En la versió col·lectiva, seguint les mateixes pautes, els animarem a treballar en petits grups, repartint-los també 2-3 imatges impreses diferents per cadascú, que hauran de posar en comú, per tal de construir-ne una de nova que tingui sentit pel grup.

Fent fotocollage al taller "Fotoseqüències 2019: La ciutat dels passatges. Abans de la Via Laietana" a l'AFB.

La confecció d'aquest treball de collage fotogràfic, individual o col·lectiu, pot desenvolupar-se en dues o més sessions segons decideixin els o les mestres. Idealment en la darrera sessió de treball haurien de penjar a l'aula o en algun lloc de l'escola els treballs individuals o els murals per compartir-los.

3. Per què ho fem?

La voluntat d'aquesta proposta és observar amb deteniment les fotografies, i més enllà del missatge d'aquestes, crear un nou significat i una nova imatge, ser-ne autors i autores, incentivant la capacitat d'imaginació i "d'escriptura" amb les fotografies, fomentant la creativitat i el treball intuïtiu, no tant racional, descomponent per tornar a compondre de manera diferent.

4. Conclusions:

Fer una exposició a l'aula amb les obres resultants, on els i les alumnes parlin i comparteixin el seu procés amb la resta, pot ser molt útil per tal de fer una observació i valoració comunes, extreure'n conclusions i analitzar què aporta la nova imatge creada, quin o quins aspectes recupera, emfatitza, canvia o matisa...

Activitat 7 (2-4 sessions)

1. Proposta, què farem?

Recrearem els jocs dels nostres pares i mares al pati de l'escola i els fotografiarem, per crear una galeria d'imatges i compartir-la amb familiars, companys i companyes de l'escola.

2. Com ho farem?

Treballant en grups petits, començareu per demanar que facin un petit qüestionari de forma col·laborativa, que després compartiran amb el grup sencer, per si hi ha aportacions que els serveixen a uns i altres. Es tracta d'enumerar algunes preguntes que clarifiquin quins podien ser els jocs de carrer als que jugaven tant els vostres avis i àvies, com els pares i mares, saber quins eren, el seu nom i com es jugava, si necessiten algun material (com bales, bitlles, pilota...) o algun lloc especial per fer-lo... i fer una descripció breu per compartir-la amb el grup.

Un cop tinguin aquesta informació, en una primera sessió a l'aula, els grups la posaran en comú, fent una relació dels jocs per repartir-se l'organització dels mateixos i posar-los en pràctica al pati de l'escola. En funció de si hi ha més o menys jocs diferents, els grups en practicarán un o més, també depenent de si hi ha un horari flexible i poden dedicar més o menys temps a aquesta pràctica. La voluntat és conèixer-los, posar-los en pràctica i entre els grups mateixos retratar-los, per penjar-ho en una galeria virtual.

Idealment necessitarien una càmera digital per grup, i han de consensuar qui fa les fotografies mentre la resta posen en pràctica el joc, o es van alternant i tots fan de fotògrafs i fotògrafes.

En aquesta primera sessió, els i les mestres els hauran de donar alguna pauta fotogràfica, per assegurar uns bons resultats. Podeu consultar el manual d'*Alfabetització visual* per entendre conceptes fotogràfics generals, però us en fem un breu resum a un nivell d'usuari principiant, cal vigilar i tenir present:

1. Cercar i escollir una bona LOCALITZACIÓ, el lloc on fareu la fotografia situant l'acció on es vegi millor, potser amb una paret al darrere.
2. Observar si té una bona IL·LUMINACIÓ, hi ha prou llum?, d'on ve?, podeu tenir-la millor si us moveu o espereu un moment concret?
3. Decidir si feu la fotografia en FORMAT vertical o horitzontal, per tal que es vegi millor el joc.
4. Escollir si voleu fer-ho en blanc i negre o en color.
5. Escollir el o la PROTAGONISTA, sigui una persona o una acció, o el subjecte principal de la imatge, decidir com fotografiar-lo, quiet, en moviment, posant, atzarosament...
6. Decidir quin és el vostre PUNT DE VISTA, des d'on mireu per tenir la millor visió de l'acció.
7. Quin ENQUADRAMENT voleu per la imatge? Voleu estar a prop o lluny?, més a l'esquerra o a la dreta?, que entrarà en la imatge i que deixeu fora?
8. Us fixeu si heu fet una bona COMPOSICIÓ de l'escena. Està en equilibri? Hi ha línies de fuga? Hi ha línies verticals, horitzontals o diagonals?, les línies distreuen de l'acció principal? Com endreceu les formes i les línies respecte a l'acció?
9. Agafeu bé la càmera amb les dues mans i heu d'estar tan estables com sigui possible: **A fotografiar!**

Totes aquestes qüestions es poden practicar en una primera sessió, preparant-se per fer el reportatge de cara a la segona sessió.

"Jocs d'infants", 1898-1902. AFB. Ramon Faraldo Cortells.

1.

2.

1. "Festa de Sant Roc a la Plaça Nova", 1955. AFB. Pérez de Rozas

2. "Jugant al diàbolo", 1905-1916. AFB. Frederic Ballell

En una nova sessió al pati, es posen en pràctica els jocs ja definits i ubicats, i també es comença la pràctica fotogràfica per grups, amb la voluntat de mostrar la dinàmica del joc.

Finalment, a l'aula revisaran les imatges fent una selecció de les millors fotografies, que pujaran en una galeria fotogràfica que sigui accessible per l'escola, per compartir-la amb els altres grups i amb les famílies.

3. Per què ho fem?

Perquè aquesta activitat de recrear els jocs per retratar-los i compartir les seves imatges en una galeria després, requereix a l'alumnat una tasca important de concentració, d'organització i acord, per realitzar acuradament cadascun dels 3 moments de l'activitat i els hi permetrà aprofundir en el món del joc com a experiències vitals importants i comunes a les diferents generacions.

4. Conclusions:

Com aquesta activitat conté diferents moments i escenaris, pensem que és important enregistrar-los fotogràficament i crear un àlbum virtual amb les imatges, per tal de tenir una visió global de les accions i adonar-se de tot el procés, des de la primera cerca fins a la posada en pràctica i el muntatge de la galeria final. La creació de l'àlbum a la galeria el deixem obert perquè cada escola empri el que sigui més còmode o habitual.

Activitat 8 (4 sessions) Us la recomanem per Cicle Superior de Primària.

1. Proposta, què farem?

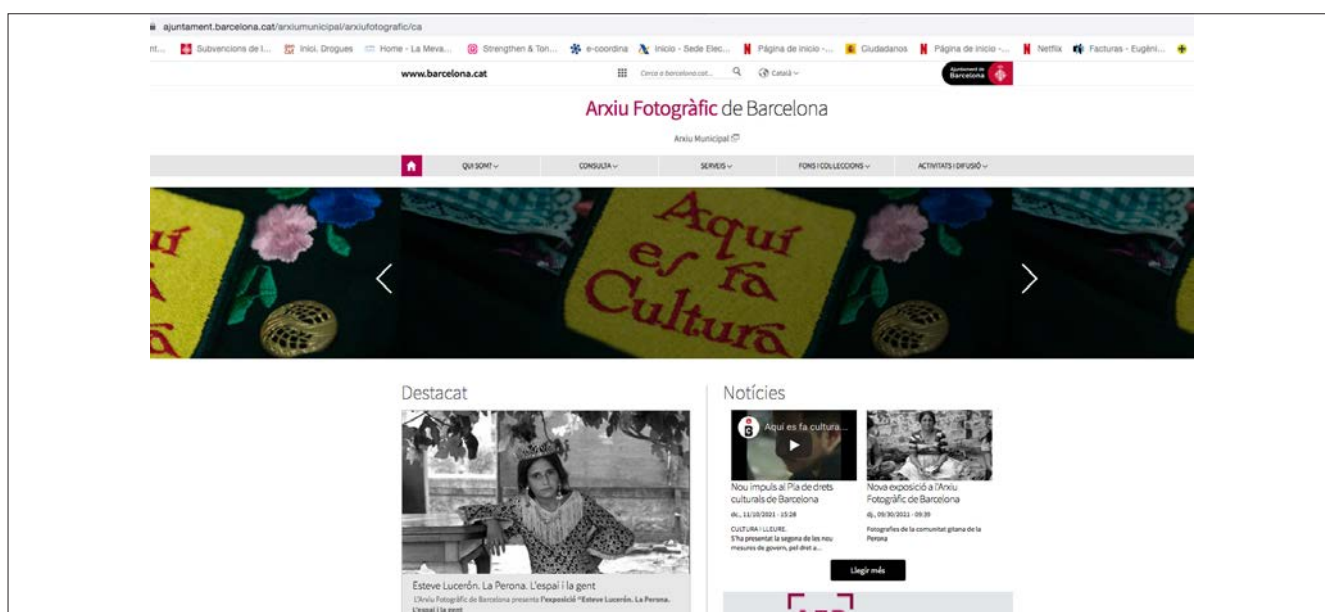
Aprendre a cercar a la web de l'AFB més fotografies relacionades amb el tema de les joguines i els jocs. Hem preparat una galeria amb una selecció d'imatges relacionades, però al lloc web de l'arxiu en podeu trobar moltes més! Us proposem treballar en petits grups de recerca, i que cada grup busqui fotografies en el fons de l'arxiu.

2. Com ho farem?

Hi ha diverses formes de cercar imatges al lloc web de l'arxiu, us recomanem les següents opcions:

a. Exposicions virtuals: Entreu a la web de l'Arxiu Fotogràfic de Barcelona:

<https://ajuntament.barcelona.cat/arxiunicipal/arxiufotografic/ca/home>

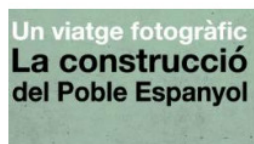

Un cop a dins us dirigiu al final de la pàgina principal on trobareu les Exposicions virtuals:

Exposicions virtuals

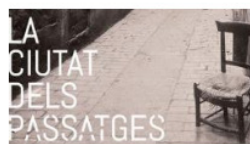
Margaret Michaelis. Cinc dies pel barri Xino

Exposició virtual Un viatge fotogràfic. La construcció del Poble Espanyol

Gràfica anarquista. Fotografia i revolució social, 1936-1939

La ciutat dels passatges. Abans de la Via Laietana

Eduard Olivella. Documentant cultura

Carme Garcia. Des del terrat

Darius Koehli. Inside Poblenou

Oleguer Junyent, fotògraf, roda el món i torna al Born

Aneu entrant a les diferents exposicions podeu cercar altres fotografies de jocs o joguines, en trobar-les, realitzeu una captura de pantalla i les podeu guardar per crear una nova col·lecció diferent de les fotografies de la galeria que nosaltres us proposem.

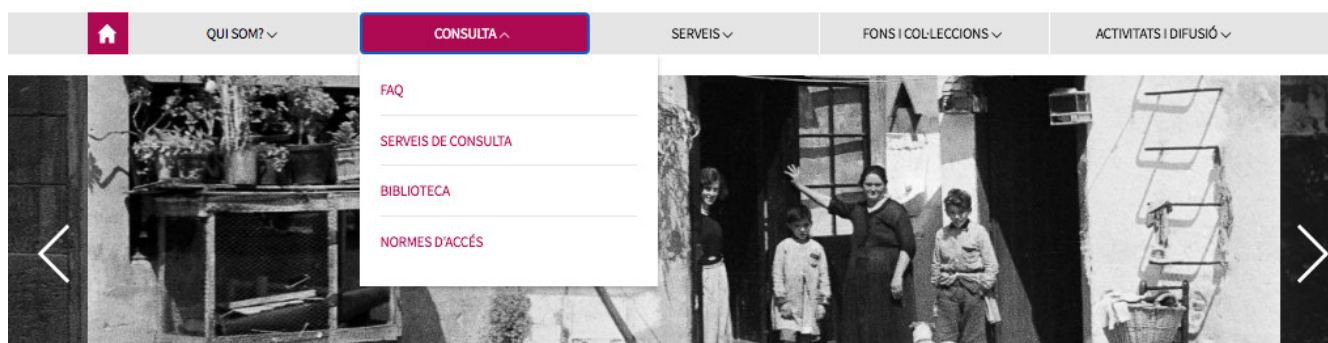

el terrat

b. Consulta i venda d'imatges: Entreu a la pàgina principal de l'Arxiu Fotogràfic de Barcelona: <https://ajuntament.barcelona.cat/arxiunicipal/arxiufotografic/ca/home> i accediu a **Consulta** en el menú principal. Accediu a **Serveis de consulta**.

Arxiu Fotogràfic de Barcelona

Arxiu Municipal

Un cop a dins de serveis de consulta heu d'accedir a **consulta i venda d'imatges**.

www.barcelona.cat

Cerca a barcelona.cat... Català

Ajuntament de Barcelona

Arxiu Fotogràfic de Barcelona

Arxiu Municipal

QUI SOM? CONSULTA SERVEIS FONS I COL·LECCIONS ACTIVITATS I DIFUSIÓ

Inici > Consulta

Serveis de consulta

Consulta en línia

En el web de **consulta i venda d'imatges** trobaràs una selecció de fotografies dels fons de l'Arxiu Fotogràfic. També pots fer la teva recerca al **catàleg en línia** que reuneix bona part dels documents fotogràfics. Si alguna de les imatges és dels teu interès pots sol·licitar còpies digitals, concretant l'ús que en faràs i facilitant la signatura topogràfica o la nota d'identificació.

Consulta presencial

L'accés a la sala de consulta és amb cita prèvia, demanant hora mitjançant el servei: **atenció en línia**, o bé per telèfon: 93 256 34 20 i oferim la possibilitat de reproducció de les fotografies.

Horaris: matins de dilluns a divendres, de 9 a 14 h, dimarts i dimecres tarda de 16 a 18 h. Del 1 de maig al 30 de setembre, de dilluns a divendres, de 9 a 14 h.

Accesibilitat:

- Accés ascensor per a cadira de rodes
- Lavabos adaptats

En accedir us hi haureu de registrar com a nous usuaris i usuàries.

AFB Arxiu Fotogràfic de Barcelona

Correu electrònic

Contrasenya

Connectar

Registra nou usuari
He oblidat la meva contrasenya

Ja registrats i registrades accediu a aquesta pantalla de cerca:

AFB Arxiu Fotogràfic de Barcelona

Cistella 0 imatges - 0,00€

Referència

Títol

Autor

Paraules clau

Data inicial/Any inici

Data final/Any fi

Cercar

Hi ha diferents maneres de cercar fotografies:

A l'apartat del **Títol** o **Paraules clau** podeu cercar per paraules clau com: **joc, joguina, nens**, o més específiques com **reis, jocs al carrer**, etc.

A l'apartat **Autor** podeu posar noms com:

- Ballell Maymí, Frederic
- Pérez de Rozas
- Martí, Joan
- Dominguez, Josep
- G. Olivella, Lluís
- Sagarra, Josep Maria
- Faraudo Cortells, Ramon
- Roig, Joan

També podeu provar combinacions de Títol i Autor com: **Jocs i Pérez de Rozas**.

Un cop introduïts les paraules o autors cliquem a cercar i apareixerà una llista de referències d'imatges.

Referència

Referència de la imatge del AFB (bcnXXXXXX)

Títol

Títol de la imatge

Autor

Autor/Fotògraf de la imatge

Paraules clau

Paraules que facin referència a la imatge separades per comes

Data inicial/Any inici **Data final/Any fi**

Cercar

[Et trobes a | Inici](#)

1

Resultats
Total fotografies: 13 - Total pàgines: 1

Veure	Referència	Títol	Fotografia
	bcn000588	Parada de joguines amb motiu de la diada de Reis <small>Martí, Joan</small>	
	bcn000626	Parada de joguines per la Diada de Reis <small>Pérez de Rozas</small>	
	bcn001093	La Rambla. Fira de joguines davant el Palau de la Virreina <small>Ballell, Frederic</small>	

Cliquem a sobre de la que ens interessa i podem observar-la a una mida més gran amb totes les seves dades rellevants.

Parada de joguines per la Diada de Reis

Autor: Pérez de Rozas

Referència:
bcn000626

Data:
27/12/1934

Resum:
Parada de joguines per la Diada de Reis

Opcions de compra:

Sel·leccionar	Qualitat	Preu
☐	A3 300 dpi RGB	277,80 €
☐	A4 300 dpi RGB	194,50 €
☐	A5 300 dpi RGB	125,00 €
☐	A6 300 dpi RGB	69,50 €
☐	WEB 72 dpi RGB	69,50 €

Afegir a la cistella

Sol·licitar per ús no comercial

Sel·leccionar	Qualitat	Preu
☐	A3 300 dpi RGB	4,75 €

Afegir a la cistella

Si us interessa la imatge, s'ha de demanar comprant-la a l'AFB, en el cas que la demaneu per recerca des d'una escola ho podeu fer de la següent manera per tal que sigui de **forma gratuïta**. Aneu a **Opcions de compra** i **Sol·licitar per ús no comercial** i s'afegeix a la cistella.

En el cas que vulguem seguir cercant imatges continuem amb la recerca, quan ja acabem de demanar-les totes, a la part superior dreta de la pantalla tenim: **Veure cistella** si cliquem entrarem a la cistella, i si volem acabar la "compra" clicarem a **Finalitzar la compra**:

Resum de la cistella:

Referencia	Qualitat	Unitats	Preu unitat	Opcions
bcn001975	A3 300 dpi RGB	2	3,926€	<input type="button" value="+"/> <input type="button" value="-"/> <input type="button" value="X"/>

Total a pagar:

Base imposable
 €

IVA 21%
 €

Total
 €

Dades de facturació

Nom

Cognoms

NIF / DNI

País

Ciutat

Codi Postal

Adreça

En finalitzar la compra per a ús no comercial hem d'explicar el "**Motiu de la cerca**", explicant que és per a ús educatiu o pel projecte l'Arxiu a l'Aula. Us les enviaran via correu per mitjà d'un enllaç on us podreu anar descarregant les fotografies gratuïtament.

Sol·licitut per a ús no comercial

Ompliu el formulari següent per a sol·licitar la descàrrega d'imatges de l'Arxiu Fotogràfic de Barcelona, per a usos no comercials. En breu rebràs un resposta amb la aprovació o denegació de la teva sol·licitut.

Email

eugeniaeo@gmail.com

Telèfon

Motiu de la cerca

Térms i condicions d'ús de la llicència d'ús no comercial

1. Les reproduccions s'utilitzaran per a un ús únic, una sola llengua i una sola edició o producció, que s'haurà de fer constar en la sol·licitud. En cap cas es podran transferir a tercers aquests drets d'utilització.
2. Queda expressament prohibida la utilització de les fotografies per a altres usos que no siguin els que s'han sol·licitat. Si se'n fa un ús posterior cal obtenir una nova autorització, d'acord amb les condicions vigents en el moment de l'adquisició.
3. En qualsevol forma de reproducció o comunicació pública de les fotografies autoritzades s'haurà de fer constar: a) El nom de **l'autor** de la fotografia que, si no es coneix, cal

He llegit i accepto termes i condicions

Sol·licitar per ús no comercial

3. Per què ho fem?

Amb aquesta proposta de treball de recerca al lloc web de l'Arxiu Fotogràfic de Barcelona ens interessa que pugueu conèixer de ben a prop com funciona i treure'n màxim partit del seu contingut.

4. Conclusions

Proposem fer una exposició a l'aula en petits grups per exposar les fotografies que han anat trobant, exposar si us ha estat fàcil, si heu trobat algun sistema per treballar i quant de temps hi heu dedicat, explicar també la vostra recerca, quin tipus de fotografies heu buscat, que heu trobat i mostrar-les a la resta de companys i companyes de classe.

(Fotografieu els resultats dels treballs realitzats i no oblideu compartir-los a Instagram etiquetant-los a [#larxiualaula](#))

Fragment de la fotografia: "Teatre infantil", 1914. AFB. Frederic Ballell.